

DEBRECZENI HIRLAP

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos,
Kutasi Imre.
Szerkesztő:
Katona Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczy ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szárn 4 kr.

A helyzet komolysága.

Debreczen, okt. 5.

Pár nap óta a szomorú tudattal járunk-kelünk a városban, hogy az ázsiai kolera befészkelte magát az ország fővárosába. Az ázsiai rém kiterjesztette sötét szárnyait és egy-egy suhintása halált és kétségbeesést idéz fel.

Minek tagadjuk, hisz rá van írva az emberek arczára, hogy — félnék. Akármily megnyugtatók is a segélyre és védekezésre hivatott tényezők gyors és szabatos intézkedései, akárhogy biztatják is az orvosok és az újságok a lakosságot, hogy a veszedelem, kellő éberség és elővigyázat mellett elhárítható: a szívek mégis elszorulnak.

Az aggodalomnak ez a nyomasztó érzete onnét van, hogy mindenki tudja, miszerint a kolera leghathatóbb prophylaxisa a köztisztaság, viszont terjedésének leghivebb segítője a köztisztátalanság. — Csak a közvetlen példákra kell gondolnia: Berlinre és Hamburgra. Amott a példászerű közegészségügyi és köztisztasági intézmények már hetek óta nyújtanak védelmet a járvány nagyobb mérvű terjedése ellen, emitt pedig évtizedek mulasztása boszulta meg magát a kolera kitörésében.

S bizony szomorú, de tagadhatlan tény, hogy a köztisztaság és a közegészségügyi intézmények dolgában Budapest

sokkal közelebb áll Hamburghoz, mint Berlinhez. A hiányos csatornázás, a szűretlen ivóvíz, a túlszűfolt lakások, az élelmiszerekkel való kereskedés hiányos ellenőrzése, a közlekedési és forgalmi eszközök tisztátalansága — mind oly bajok, melyek nem mai keletűek s melyeken most, a vész pillanatában, egy csapással segíteni nem lehet. Pedig minden e téren történt mulasztás most szövetséges társává lesz a járvány terjedésének s bár-hogy védekeznek is a város intelligensebb lakossága, az alsóbb rétegek tudatlansága, hanyagsága s nemtörődömsége miatt feje fölött látja állandóan a Damoklész kardot.

Az az egy tény, hogy a kolera első áldozatai, azok, kik három nap óta megbetegegték s elhaltak, a legkülömbözőbb városrészekből kerültek, nem enged kétséget aziránt, hogy a fővárosban már szerte van hurczolva a ragály anyaga. Hogy miként történt ez ily gyorsan, vagy hogy már hosszabb ideje lappangott-e a kolera s ez elkerülte az orvosok figyelmét, azt most hiába kutatnók, — a dolgon ez már nem változtat.

A hatósági közegek ne véljék azt, hogy a primitív kolera-kórház felállítása által elég lett téve a védekezés kötelezettségének, a város területe épen olyan nagy ház, mint az egyes házak, azzal a különbséggel, hogy az utcák, közterek, folyók, árkok a hatóság felügyelete alatt állanak.

Mindenes egyes hatósági közegnek kötelessége a fertőző szerves anyagoknak azonnali eltávolítása, a város területét épen úgy tisztán kell tartani a hatóságnak, mint ahogy kötelessége a házi gazdának tisztán tartani házát, a családfőnek szobáját vagy szobáit.

Épen a hatósági orvosoktól lehet megkövetelnünk most, hogy a rendőröket ne csak szóval utasítsák, hogy mit tegyenek egyes esetek alkalmával, ne csak kiragasztassák a veres czédulát a házakra, hanem oktassák be őket, amennyire felfogásuk engedi, az első teendőkre, de elvárjuk hatósági orvosainktól azt is, hogy kerületeiket megismerni tanulják és épen ők fognak jelentéseket tenni azon helyekről, hol a járvány fészket verhet és a hatóságnak megmutatják azon házakat, utcákat, tereket, árkokat, posványokat, miket legelső sorban kell kitisztani.

Elvárjuk rendőrségünkötől, hogy a kerületi orvosokkal együttesen, buzgón, lelkiismeretes törekvéssel iparkodik megjavítani mindazt, amit javítani kell, hogy városunk ellenállhasson a vésznek, hogyha az netán kitör.

Gondolnunk kell most arra is, hogy hogy a járvány országos dimenziókat ne öltöszön. Mert ez nem pusztán a szerencsétlenséggel jár, hogy több, sokkalta több az áldozat, hanem azonfelül az ellenőrzés is nehezebbé válik s a kolera ragály annyi góczpontja keletkezik, hogy

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Margit szerencséje.

— Rege. —

Irtó: Szentiványi Emil.

Egy kődös, hideg téli napon a kis Margit nagy ügygyel-bajjal igyekezett házikójukból a város felé. Egész éjjel havazott, az utak térdig érő hóval voltak borítva s szegény Margitkának bizony dolgot adott, — míg keresztül lábalt a havon.

Nyolcz éves volt, szelíd, kedves, jó szívű kis teremtes, habár igen, igen szegény. Fejét kopott vékony kendő fődte, rövid szoknyája is nagyon viseltes volt már és cipője olyan rosszak voltak, hogy alig haladt pár lépést, már átnedvesedtek. Aztán nem is az ő lábára szabták biz azokat, úgy kapta félig elnyűtten valakitől. Igazán szánandó volt a kicsike, a mint dermedt kis kezecskéit gyöngye testéhez szorítva, a város felé haladt.

Édes anyja küldte.

— Rosszul érzem magamat, kis lányom! — mondá. — Eredj, vedd ki a pohárból a még benne levő pár krajczárt és szaladj magádnak kenyeret venni. Én nem kelhetek föl!

— És ha elfogyasztjuk ezt a kis kenyeret, mit eszünk holnap, ha nincs pénzünk? — kérde Margit szomoruan.

— Isten majd gondoskodik rólunk.

Aztan föltekintett az égre, oly tekintettel, mely kifejezte mindazt, a mit imájában kérhetett

volna. A jó Isten minden nyelvet ért, még a szemek néma beszédjét is érti.

Margit tehát elindult és tőle telhetőleg sietett, hogy minél előbb visszatérhessen beteg édes anyjához.

Egyszerre zajos nevetést s örömujjongást hallott. Margit, szegényke, ama boldogtalan gyermekek közé tartozott, a kiknek még soha sem volt játékuk. Édes anyja szegény özvegy asszony volt, a ki keze munkájával tartotta fenn magát és gyermekét: de mivel folyvást betegeskedett, sokat kellett kis leánykájával együtt nélkülöznie.

Margit tehát a játék élénk lármáját hallva, megfélekedett egy pillanatra szomorú helyzetéről a metsző hidegről és émosolyodott.

Az ut kanyarulatánál néhány fiu nagyon el volt valamivel foglalva, a mit Margit nem láthatott. A kis lány nem akarta utját ácsorgással meghosszabbítani, de így gondolkozott: „Egy kis ideig csak nézhetem őket, aztán jobban fogok sietni, nehogy megvárakoztassam ágyban fekvő beteg mamámat.”

Ha tudnátok mit látott Margit, midőn közelebb ért! A fiuk nevettek és kiabáltak, azzal mulatva, hogy egy szegény kis madarat kintak, mely a nagy hidegben lehullt a levegőből épen oda, hol e vásott gyermekek hólapdákkal dobáloztak.

— Oh a csunyak! — mondá magában Margit, a mint a fiukat meglátta. — Megkötözték a szegény madárka lábait s mind a két szárnyát levagták! Hogy rángatja az egyik a madzagot! S én jó Istenem, az a másik a tollát tépi! Oh a gonoszok!

Odalépett hozzájuk és siránkozó hangon igyekezett a madár-kinzók szívet meglágyítani,

hogy ne bántsák a kicsit, ereszsék szabadon. De a fiuk még jobban kaczagtak és játszottak a madárral.

— A madár a mienk és ez minket mulattat . . .

— Adjátok a madarat nekem! — szólalt meg ismét a lány.

— Oh épen! Eltaláltad! — kiáltá a legnagyobbik.

— Oda adjuk, ha megveszed! — szólta a másik.

Margitnak csak nyolcz krajczárja volt s ezen kenyeret kellett vennie! szomoruan lehajtá fejét és már folytatni akarta utját, midőn egy kis szalmarakást pillantott meg, melyet a harmadik fiu készült meggyújtani.

— Gyujtsd meg, gyujtsd meg! — kiáltá a legnagyobbik. — Te pedig Margit maradj itt, ha valami mulatságosat akarsz látni. Megsütjük a madarat elevenen! Majd meglátod, hogy fog röpködni s szárnyaival csapkodni, hogy megszábaduljon. Oh ez pompas lesz!

Margit szeme megtelt könnyel. Ránézett a vergődő áldozatra s megszólalt:

— Hogy adjátok a madarat? — Megveszem . . .

— Két krajczár az ára! — kiáltá az egyik . . .

— Hohó! . . . három krajczár, mert három vagyunk! — szólta közbe a legnagyobbik. Ennyit különben is megér!

Három krajczár, mily nagy összeg volt ez most Margitnak! De szenvedni csak nem hagyhatta a szegény madarat! . . . Hogy megpörköljék! . . .

Lassacskán — édes anyjára gondolva —

nból

gek

2.80 kr.,

lejjel:

gyék

nt,

nak,

ök,

ritékek

an

SZLÓ

za.

KATZ HERMAN
legelősebb férfi-ruha raktára.

mikor azt hisszük, hogy a főváros vagy az ország egy része megszabadult a járványtól, az egyik vagy másik góczpontból újabb fertőzés történhetik. Elejét kell venni annak, hogy ily módon a kolera mintegy önmagát táplálja.

Kívánjuk, hogy az illetékes tényezők ezt a szempontot a legkiválóbb figyelemre méltassák. Semmi, még a legcsekélyebb dolog sem lehet fölösleges a kolera elleni védekezés terén. Annál szükségesebbek az olyan intézmények, melyek nagy horderővel bírnak. S inkább történjék e tekintetben több a kelleténél, semhogynak csak egyetlen egy csekélyke mulasztás fokozza a helyzetnek amugy is nagyon komoly voltát.

— A főispáni fizetések és a népszámlálás
Az 1887. 21. tc. rendelkezési szerint a főispánok fizetése a törvényhatóság kiterjedése és népessége arányához képest a miniszteri tanácsosi rangosztály két fokozata szerint állapítatik meg, illetőleg ott, hol a törvényhatóság lélekszáma a 300.000-et meghaladja. A főispános I-ső osztályu, egyebütt másodosztályu fizetés jár. A legutóbbi népszámlálás szerint most már Baranya, Jász-Nagy-Kun-Szolnok és Zala vármegyék is a 300.000-et meghaladó lélekszámú törvényhatóságok sorában foglalnak helyet s ehhez képest főispánjaik fizetése is a második osztályból első osztályúvá volt felemelendő, a mi a jövő évtől kezdve közel harmadfelezer forintnyi költségterhet okoz.

— Nem vészett el az 1867. XII. törvény-cikk. Félhivatalosan jelentik, hogy az 1723-iki törvények III. Károly latin aláírásával, ellenjegyzései s a mi fő, a király pecsétjével ellátva még mindig ott fekszik az ország levéltárában. — Az 1867-ik évi első 12-ik törvények — tehát önnállólag a 12-ik nem lehet, mert nincsen külön szentesítve — igaz, az egyes törvények számozás nélkül a király, valamint Andrássy

előszedegette zsebkendőjéből a három krajczárt, átadta a fiuknak és a kis madárral sietve távozott.

A városban öt krajczárért kenyeret vett, aztán hazament. Kissé nyugtalan volt, hogy mit szól majd az édes anyja ehhez a pazarláshoz? De a madárka oly bizalmasan simult hozzá s oly szeliden, oly halásan nézett rá!

Az anyja pedig megölelte leányát, a helyett, hogy megszidta volna.

— Isten meg fogja jutalmazni — jószívűségedet!

S este a kis házikóban a legcsodálatosabb dolog történt. Margit a madarat a tűz közelében egy kosárba tette, egyik lábát pedig rongyocskával gondosan bekötözte, mert a láb vérzett. Lefekvés előtt még egyszer megitta kis sebesültjét és megvizsgálta lábát, jól be van-e kötve? Margit úgy vette észre, hogy a kis rongyocskán egy vércsepp meg volt fagyva, mert egészen száraz volt. De a helyett, hogy csunya fekete lett volna, inkább fénylett, mint a tűz és átlátszó volt, mint az üveg!

— Oh anyám, jer, nézz csak ide — kiálta a kis leány.

Az anyja ép úgy meg volt lepve, mint leánya. Alig akart szeméinek hinni; megfogta a vércseppet s ime az kezében maradt!

Az anyja keresztet vetett magára s Isten segítségét hívta, hogy bizonyos legyen benne, hogy ez nem a sátán műve. A vércsepp valóságos drága rubin kővé vált és azontul minden reggel egy olyan vércsepp volt a madár sebében és minden este egy újabb értékes kő gazdagította a szegény asszonyt és leányát.

Nemsokára tele volt egy nagy doboz fénylő rubin kővekkel. A dolognak híre futott a jó emberek tanácsára a szegény özvegy gyermekével együtt elment a királyhoz és magával vitte a kőveket.

— Ki adta neked ezeket a gyönyörű rubintokat? — kérde a király csodálkozva, hogy ily szegény asszony ily nagyértékű s ritka szép drágakövek birtokában van.

Gyula gróf aláírásával és a király pecsétjével ellátva, érintetlenül ott fekszik a levéltárban szokott helyén.

— A német katonai javaslatok. A Berliini Nationalzeitung megerősíti már a multkor közölt adatait az új katonai törvényt illetőleg. A békelétszáma 90.000 fővel emeltetik. A lovasság és tüzérség negyemrészű szaporítása tervezetik. A kiadások rendes többlete 60. de később 65 millió marra lesz. Ehhez járul a kölesön által fedezett első 80 milliónyi költség kamata.

— Orosz pressziók. Oroszország újabb jegyzéket szándékszik irni a portához, a melyben a hátralékos hadisarcz lefizetését fogja sürgetni. A török főváros diplomata köreiből mindazonáltal úgy vélik, hogy e lépésnek nem lesznek komolyabb következményei, a mennyiben a porta megfogja ígérni a gyorsabb lebonyolítást. Különben az orosz részről jövő pessziá inkább azt célozza, hogy a portát a megkötendő kereskedelmi szerződés kérdésében nagyobb engedékenységre hangolja.

Az ivóvíz és a kutak.

Tapasztalásból tudjuk, hogy az ivóvíz milyen fontos szerepet játszik a mindennapi életben. Víz nélkül nem lehet szerves lény. Víz nélkül tehát nincs élet. Épen ezért egyik legfontosabb teendőnk közé tartozik első sorban hogy különösen járványok és fertőző betegségeket idején kiváló gondot fordítsunk az ivóvízre.

Köz tudomású dolog, hogy kisebb városok, községek és falvak vízzel való ellátása vajmi kezdetleges. A földbe ásott kutak jóformán csak olyan vizgödörök, melynek tisztán tartásáról bizony nagyon kevés község gondoskodik kellőképen. A hatóságok legszigorubb intézkedése is hajótörést szenved a köznépi indolenciáján.

Hiszen tudjuk, hogy egy-egy kut kikotrása is némely községben valóságos polgárháborút képes előidézni. Jóllehet a vízjogi törvény világosan intézkedik a községi kutakról, — de

Erre a kis Margit egyszerűen elbeszélte a madár történetét és a király igen megszerette a nemesszívű eszes lánykát. A kővekkért egy zacskó aranyat adott az özvegynek s leányával együtt a királyi udvarnál akarta tartani. De az özvegynek s leányával együtt a királyi udvarnál akarta tartani. De az özvegy csak visszakivánczolt falujába. Otthon szép nagy házat építtetett s napoként sok pénzt osztott ki a szegények között.

Ezalatt a vércseppek vagyis az ezekből támadt rubintok folytonosan szaporodtak és nemsokára az egész ország tudott a mesés tünényről, hogy Isten mily csodatevő hatalommal jutalmazta meg a kis Margit jószívűségét. Kiváncsiak és irigyek — mert ezek mindég vannak — tömegesen jöttek a szép házba — hogy megnézzék a különös madarat. Természetesen sokan szerették volna birtokukba ejteni a madarat. Igérték is érte tömérdek pénz; de az özvegy már akkor nagyon gazdag volt és Margit hallani sem akart róla, hogy kedves madarától megváljék.

Az a rossz fiu, a ki megakarta a madarat elevenen sütni, az volt a legirigyebb. Verte fejét öklével, mert azt hitte, hogy a szerencse őt érte volna, ha a madarat el nem adta volna Margitnak. Folyvást a szép ház körül ólálkodott s azon törte fejét, hogyan lehetne a madarat megszerznie.

Egy este észrevétlenül beosant a házba s ellopta a madarat. Rohant vele a sötét éjszakában s meg sem állt, míg egy rengeteg erdőbe nem ért. Ott aztán lefeküdt a rossz fiu és rubinokról s roppant gazdaságról álmodott. Nem bántotta a lelkiismeret, sőt inkább örült, hogy Margitnak szomorúságot okozott.

A bánat bizony nagy volt Margit és mamája szívében; mert ők a madarat igazán szerették önmagáért. Nem csupán azért, hogy gazdagokká tette őket.

De a gonosz tolvaj nem törődött ezzel. Nappal bujdosva éjjel folytatja útját és gyűlötte a rubinokat. Mert a madár vércseppje most is

közegészségi szempontból nem igen törődnek azzal a legjobb helyen az országban.

Természetes dolog, hogy szegény ember vízzel főz — azaz, ahol ártézi kut nincs, mely köteleességénél fogva nem is alkalmazható az egyes községek és falvak nyomorúságos anyagi viszonya mellett, — vannak az ugynevezett ásott kutak, melyeknek belső része téglával vagy nagyon sok helyen fával van kirakva.

A téglával kirakott kutak beisejében ott tenyészik a zöld penész, a fával boltozott kutakban pedig ott rohad, korhad, évről-évre a faanyag s hul a kut vizébe. A kutak ugynevezett kávékkal vannak ellátva, ez közbiztonsági szempontból szükséges; de szabad, fedetlen vagy nyitott lévén a kut, szél, por s viharok alkalmával mindenféle szemét belekerül s ott a kut vizében találván menedéket, hosszas időn keresztül fertőzötté annak vizét.

A község legnagyobb része dehogy gondol arra, hogy ilyen alkalomkor kikotorná a a kutat — megelégszik azzal, hogy a poshadt rossz ízű vizre azt mondja legfeljebb, — hogy furcsa ízű.

S mintha minden a maga rendjében volna — igazán összetett kezekkel várják, hogy majd történik talán v lami csoda. — Hogy az ilyen nyitott kutba, mi mindenféle szemét kerül, azt csak az tudhatja leginkább, a ki hosszabb ideig lakott faluhelyen; tyúk, csirke, kutya, macska porhüvelyé kerül igen gyakran a falu kutjába, és sok esetben öngyilkossá lett emberek hullái.

Bár a közbiztonsági szempontból, különösen éjszakára, kutakat némely vidéken záros ajtóval fedik be, az a mit közbiztonsági szempontból helyesnek nevezhető — közegészségi szempontból határozottan káros. Nem lehet tehát alkalmazni azt az eljárást, hogy a kutak záros ajtóval fedessenek be, mert a kutban lévő levegő igen könnyen bomlásnak indul s a levegőben lévő különböző miasmák siettetvén különben is a kutban szorult lég gyors felbomlását, a kut vize igen könnyen ártalmassá válik ez által, s szon intézkedéssel a mivel éppen használni akartunk volna, egészen ellenkező eredményt értünk el.

folyt s minden este drága rubint kővé változott sőt a rubinok most nagyobbak és még nagyobbak voltak, mintha a jók segítője a roszt is megakarná jutalmazni!

Hosszas bujdosás után végre a tolvaj egy nagy idegen városba ért, a hol éppen a hazatérő királyné ünnepélyes fogadására készültek.

— Ez jó alkalom! — gondola magában a tolvaj. — A királynénak drágán eladom rubintjaimat.

Ugy számított, hogy a királyné nem hallhatott még Margitról s a csodálatos madárról semmit. Igaz is hogy abban az időben, melyről mesélek, még nem voltak sem vasutak, sem távirók. A királyné csakugyan mit sem tudott még a különös esetről s midőn a fiu rubinjait megpillantotta, csodálkozva kiáltott föl, mert még soha oly tökéletes szép rubinokat nem látott.

— Hol veted e bámulatos szép kőveket? — kérde mohón.

— Egy csodálatos madártól kaptam. — melynek életét megmentettem! — válaszolt bátran az ifju.

De ekkor a madár egyszerre kirepült a a fiu zsebéből és a királyné felé szállva, tiszta érthető hangon ismétlé:

„Tolvaj, tolvaj, szivtelen! Tolvaj, irigyszivtelen.“

A rossz csont nem tudta, hova meneküljön minél gyorsabban. A királyné szigorú tekintete megrémítette. Rohant kifelé. És a mint a palota udvarán keresztül futott, nem vette észre a nagy nyitott kutat, mely tele volt vízzel, belebukott és többé nem is került ki belőle élve. Csak később találták meg holttestét. . . a rubintokat görcsösen szorongatta markában. De a madár eltűnt.

... Otódnapra Margit valami kopogást hallott ablakán. Odament, kinyitotta s a következő pillanatban a rubintos madár repült be rajta. . .

Mennyire elkerülhetetlen szükség, különösen vidéki helyeken, a kutak tisztaságára vigyázni, arra nézve megemlítjük azt a nagyon rossz és a közegészségre feleltes veszedelmes szokást, hogy a nép legnagyobb része vízmerítő edényeit piszkosan eresztik a kutba s még annyi gondot se fordít a legtöbb esetben korsójára, — hogy tisztán tartaná. Sőt igen gyakran tapasztaljuk, hogy a korsónak vízzel való kiöblítését is olyan formán eszközöli, hogy a korsó kimosására szánt, illetőleg merített vizet — visszaönti a kutba. Komoly megfigyelést érdemel ez az eljárás, mert tudjuk, hogy népünk ragályos betegségekben szenvedő betegeivel, különösen faluhelyen, hova a körorvos is csak elvétve téved, egy szobában kénytelen lenni, egy és ugyanazon edényből itatja meg súlyos betegét is, sőt határozottan állíthatjuk, hogy a nép alsóbb rétegében egyáltalán nem használnak más ivó edényt, mint a vízkorsót, ebből isznak a könnyebb és súlyosabb betegek is, mert a nép azt tartja — a miben igaza is van. — hogy az ugynevezett égetett agyag korsóban leghidegebb a víz.

A háztól ilyen formán vándorol el a különböző fertőző és járványos betegség csirája. Az így már inficált korsó, vízmerítés alkalmával a kutba jutván, — a leggyakrabban terjeszti a járványos betegségeket.

Milyen fontos tényező járványok alkalmával különösen a tiszta ivóvíz, arról e cikkünkben csak röviden emlékezünk meg. Típus, kolera járványok alkalmával különösen kötelesekünk az ivóvizek kellő tisztaságára nézve mindent elkövetni. Míg nagy városokban, a vízvezetékek és a csatornázások által, — ha azok kifogástalanok, a víz tisztaságáról kellőképpen van gondoskodva, addig kis városok, de különösen faluhelyeken nagyon szomorú állapotokat találunk. Fentebb kijelentjük a nyitott kutak veszélyességét, illetve ártatlanságát a közegészségre, most csak azt említjük még meg, hogy mi volna teendő kisebb városok és faluhelyeken.

A kisebb városok és falukban a kutak tisztaságára nagy gondot kell fordítani. Nem elég a kutaknak őrzete, nem elég azért, mert az olyan falusi baktériák vajmi kevés erélyt képesek kifejteni annak őrzetében. Hogy népünknel igen kevés még az érzék nem csak a közegészség tekintetében, de köztisztaság szempont. is, arról hasábotok irhatnánk. Bámulatos indolenciával viseltetik egészségi állapotára iránt.

— Az intelligens elem, a papok, tanítók, hivatalnokok, orvosok és gazdatisztek tehetnének legtöbbet s nem kételkedünk, hogy minden intelligens ember fog szentelni idejéből egy-egy órát a nép alsóbb rétegének felvilágosítására.

S. E.

Leányaink sorsa.

Debreczen, okt 5.

Holnap tehát megnyílik a női kereskedelmi tanfolyam második éve. Sokkal kevesebben, még felényin sem jelentkeztek rá, mint a múlt évben s hogy mégis megtartják, azt az evang. reform. egyház és a nemes város bőkezű kegyessége eredményezi.

Nincs ellene semmi kifogásunk; annak idejében a megérdemelt mértékben méltányoltuk ez intézményt, mint olyat, mely hivatva van sok tisztességes nőnek adni kezébe a becsületes kenyeret és csak elismeréssel kell illetni azokat, a kik áldozatok árán is fentartják, a kik már arra is gondoltak, hogy egy tanítónőképző is létesüljön városunkban.

Mindenesetre figyelembe kell részesíteni azt a tényt, hogy most alig 20 nő jelentkezett a tanfolyamra s meg kell kérdenünk, hogy lehet-e remélni, miszerint jövőre csak ennyien is fognak jelentkezni.

Mi azt hisszük: a jövő tanfolyamra még ennyien sem lesznek. Ez a pálya nem fog népszerű lenni, mert a siker igen vékonyan mutatkozik s a kilátások nem kecsegtetők.

Kérdjük: hány nő vert alkalmazást a múlt tanévet sikerrel elvégzett nők közül? Ugy tudjuk alig egy pár s ezek is nagyon kevés fizetést kapnak aránylag s a mire tudunkkal őket alkalmazták, arra nem kell sem áruisme, sem könyvvezetés, sem váltóisme, csak a 2×2

Nem a debreczeniekről beszélünk, hanem az összes 17 tanfolyamról; mert a múlt évben 17 városban volt rendezve női kereskedelmi tan-

folyam s melyek mindenütt igen népesek voltak, s ha átlag harminczra számítjuk növendékeiket, akkor már az első év után több mint 500 nő vár elhelyezésre s ha ez a számarány megmaradt volna pár évre, akkor ezen a pályán is előállt volna a túltömöttség, a nagy — kínálat a kevés kereslettel szemben és a nők szegényebbek leendettek egy szép reménnyel, gazdagabbak egy csalódással.

Mi azt hisszük, hogy annak, miszerint a folyó tanévre sokkal kevesebben jelentkeznek, annak a fentiekben kívül az is az oka, hogy drága az az iskola.

Már a tandíj is igen magas s mennyibe jön még a többi kiadás: a könyv, a füzetek, a papír sat. És mindezek fölibe járul, hogy az a 10 hónap másra elveszett, mert a ki jó bizonyítványt akar szerezni, annak erősen kell tanulni, az el van foglalva egész nap s a házi teendőket alig végezheti.

De ez még nem lenne baj; végre is egy évet egy egész életre szóló kenyerért fel lehet áldozni.

Sokkal fontosabb azonban az, hogy keveset kell tenni e pályát. A kereskedőknek kell tenni e pályát. A kereskedőknek kell jó példát mutatni azzal, hogy üzleteikben minél több kereskedelmi képzettséggel bíró nőt alkalmazzanak és pedig nemcsak a pénztár, hanem az áru-asztalok mellé is és esetleg az irodába, hiszen az utóbbira is képesítvük őket.

És méltányolni kell fáradságukat, szorgalmukat s tanultságukat. A tisztességes fizetés s a havonkénti javítás éleszteni fogja buzgalmaikat.

Jár-e veszélyel a férfiakra nézve az, ha helyettük a nők lépnek az üzletek pénztára, áruasztala mellé s az irodába, azt nem lehet még eldönteni, de mi azt hisszük: nem. A tanítónők száma évről-évre nő s ime a férfiak is kapnak elég bőven állást s azt hisszük, így áll ez mindenütt, a hol nőket is alkalmaznak a férfiak mellett.

A magunk részéről bizunk is a női kereskedelmi tanfolyamok szép jövőjében s meg vagyunk győződve, hogy az áldásos hatással fog lenni azon szegény nőkre, kik tanulással kívánják magukat oda képezni, hogy kenyerüket a becsületes munkával keressék meg.

És midőn ez eszmével foglalkozunk, lehetetlen, ha csak érintve is, fel nem eleveníteni azt a szép tervet, mely a női kézimunkakiállítás ügyével volt kapcsolatba hozva.

Szóba volt ugyanis, hogy a családi körben elfoglalt nők sorsán is segítsünk az által, hogy otthon is elvégezhető munkával bízzák meg őket.

Nem tudjuk, számba és jegyzékbe vették-e kiállításán, hogy melyik nő milyen kézimunkát tud és akar pénzért végezni otthon; nem tudjuk az ezt közvetítő iroda létesítésének eszméjét felvették-e vagy le is vették már a napirendről? Pedig ez igen szép eszme volt s kár volna, ha az lenne az epítáfiuma, hogy: halva született.

Mert tessék elhinni, nagyon nehéz és nagy igényű életet élünk.

A családapák aggódva látják leányaik szép fejlődését és sóhajta gondolnak ezek jövőjére, ha örökök nem hagyhatnak nekik szép vagyont.

Ezeket kell segíteni minden áron s mi hisszük is, hogy a társadalom és mások meg is teszik a lányok sorsának biztosítása végett azt, a mi lehető.

B.

Különtélek.

* **A bécs-berlini távlovaglás.** A Berlinbe távlovagló osztrák-magyar tiszték közül elsőnek tegnap reggel 9 óra 30 perczkor Miklós Aladár főhadnagy érkezett meg Berlinbe. Miklós főhadnagy lova, Marcsa, melyen ezt a bravur-lovaglást végezte, utközben megsántult. Egy másik távirat az első beérkezésről a következőket jelenti: Dél-előtt 9 óra 20 perczkor érkezett Berlinbe Miklós Aladár huszárhadnagy, az első magyar versenytávlovagló, a ki ez utat 74 óra 20 percz alatt tette meg. — Csávossy hadnagy délelőtt 11 óra 10 perczkor érkezett másodiknak Exact lovával, mely szintén Miklós Aladar tulajdona. Miklós főhadnagy, a ki szombaton reggel 7 óra 50 perczkor indult el Bécsből, tegnap reggel 9 óra

35 perczkor (berlini idő) a tempelhofi várhoz elsőnek beérkezett, hol a bizottság és a nagyszámban egybegyűlt tisztikar riadó üdvkiáltásokkal fogadta. A főhadnagyot leemelték „Marcsa” lováról, mely megsántult és Kszycki gárda-utáns kapitány a vámozházba vezette őt.

* **Banditavilág Olaszországban.** Palermóban — mint egy trieszti távirat értesít — a múlt héten hatszáz embert fogtak el, a kik közt százhusz bandita és a maffia számos híve volt. — Viterbo mellett Tommaso Terenzio földbirtokost álcázott rablók megtamadták és kirabolták.

* **A bolygó Stanhope.** A hamburgi kolera-kórházak immar misthikus alakja: Stanhope amerikai ujságíró, ugyancsak kellemetlen helyzetbe jutott a dicsőségével. A merre Berlinben jár, úgy futnak az emberek előle, mintha ő maga volna a megtestesült kolera. — A vendéglőkből, a hol megszáll, minden utas rémülve menekül s a vendéglősök kéreje kéri, hogy ne szerencsétesse őket. A szegény Stanhope, a ki mellesleg mondva jószívű ember, eleget akar tenni kívánságuknak s hol ide s hol oda vándorol, de mindenütt ugyanaz a sors éri. Már valóságos bolygó amerikai lett belőle. Ha nem lennének bátor legényemberek, a kik felajánlották neki vendégszeretetőket: Stanhope néna az utcán maradna. Legujabban Párisba készül, a hol, ugy reményli, nem lesz annyi zaklatásnak kitéve, mint Berlinben.

* **Omnibusz-verseny.** Marseilleben a jövő héten eddigelé páratlanul álló versenyt fognak rendezni, amelyen omnibusz-lovak és kocsisok fognak küzdeni a pálmáért. Minden omnibusz a kocsison és jegyszedőn kívül 16 utast fog szállítani. A leggyorsabb két omnibusz kocsisai nagyobb díjakat nyernek.

* **Megőrült herczeg.** Bécsből jelenti levelezőnk, hogy Koburg Petro herczeg, Ágost herczeg 25 éves fia, az utolsó brazilai császár unokája, hirtelen megőrült és rohamában ma délután a bécsi Koburg-palota negyedik emeletéről le akarta magát vetni az utcára. A fiatal herczeg már egy idő óta buskomorságban szenvedett s az a rögeszme kezdett benne meggyökeresedni, hogy ő a brazilai császár. Családja aggódva látta betegsége fejlődését s már konzultált is több híres orvossal, a kik azt ajánlották, hogy a herczeget elmeorvosító intézetbe kell szállítani. Ezt azonban megelőzte a mai katasztrófa. A palotában a herczegen kívül senki más nem volt, mint a családtagok mind külföldön időznek. A herczeg rohama azzal kezdődött, hogy elkezdett fotográfiákat mosogatni s a vizet kiöntögette az utcára, a járókelőkre. Azután bezárkózott s le akart ugrani a 4. dik emeletéről. A családtagok hiába könyörögtek, hogy eressze be őket. Ekkor értesítették a rendőrséget és a tűzoltóságot értesítették s az utóbbiak mentőponnyával vették körül a palotát, hogy a herczeg agyon ne zuzza magát, ha leugrik. Erre azonban nem került a sor, mert sikerült nagy nehezen mégis rábírnai az örülte, hogy az ajtót kinyissa. Ekkor már teljesen nyugodt volt. Levezették s azt mondták neki, hogy kocsizni viszik. Engedelmeskedett s csak akkor hőkkent meg, mikor lenn a kocsinál az ápolókat meglátta. De azután mégis rávették, hogy beüljön a kocsiba, mely a döblingi elmeorvosító intézetbe szállította. Nyugodtan viselte magát, csak arra kérte az orvosokat, hogy hívják el szüleit, a kik Svájcban vannak.

Az utitársak.

A pesti nyugoti pályaudvar perronján három feltűnően öltözött hölgy várt a debreczenm-szigeti vonatra.

Sétálás közben össze-össze dugták a fejüket s nagyokat kacagtak.

Az egyik türelmetlenül várta a vonatot, a másik kettő pedig jóizület nevetett utitársuk bosszankodásán.

Hogy fiatalok voltak, szemük persze nyitva volt s a mellettük elsétalगतó fess katonatisztekre hatalmas pillantásokat vetettek.

Az elsőosztályú váróteremből kifogástalan öltözötü uriember rohan a perronra s egyenesen a nőknek tart.

— Pardon nagysád, elment már a m.-szigeti vonat?

— Még nem.

— Hál Isten! Azt gondoltam, hogy lekések*

— Szigetre vagy Debreczenbe tetszik?
— Parancsára.
— Az pompás, legalább addig együtt utazunk. Mariska, ugy-e pompás.
— Fölséges valami, lesz akivel agyonütjük az időt.

A harmadikat is elcsöngeti s a három amaz a fiatal emberrel beülnek az első osztályu kocsiba.

A hogy beakarnak lépni, a fiatal uri ember egy ismerősével találkozik s bizalmasan a fülébe sugja:

— Pompás utitársakra akadtam. Egyik szebb mint a másik. Eget mindegyik szeme.

— Jó mulatást barátom. A vonat elindult.

Az első osztályu kocsik egyik fülkéből kedélyes társalgás pajkos kacagása hallatszik ki.

Az ugyanazon a kocsin utazó jóbarát mosolyogva dörmögi magában.

— Szerencsés fickó, nem is kell neki keresni, mégis talál.

Aztán előveszi az újságot s szivarfüst mellett olvas.

Az első osztályu kocsik mellékfülkéjében nem hallatszik többé kacagás, csak néha, néha lehet hallani: dupla vagy semmi... hozom a hívatást... négy disznó.

Az a bizonyos jó barát kezd hallgatni.

— Ezek kártyáznak. Kedélyes egy mulatság.

Alig mondja ki e néhány szót, a disznóban utazó szerencsés czimbora halványan s támo-lyogva lépdél kifelé s reszketve csukja be az ajtót.

— Végem van, elvagyok veszve. Elnyerték az összes pénzemet s ráadásul meg az óram is oda uszott. Már az anyósomat akartam baukba tenni.

— Mit beszélsz te?

— Elnyertek tőlem a hölgyek mindent a kártyán.

— Miért hagyta magad.

— Udvariatlan ember, csak nem mondom, hogy nem játszom. Az a fekete szemű, mintha paklizott volna. Segits rajtam, mert nem tudom mi lesz velem.

Az a bizonyos jóbarát egyet pödör a bajuszán s imígyen szól:

— Mutass be nekik s indítványozd, hogy kártyázzunk. A többit aztán bízd rám.

Az elegáns uri ember halvány arca kezdetű egy kissé színt kapni s rohant barátjával.

— Kutassi Árpád.

— Van szerencsém.

— Ne folytatónk hölgyeim? — szólal meg a „kopasztott” barátom is tart velünk.

— Ha ugyszak?

— Kérem.

A fekete szemű oszt. A szőke gusztlál, a vörös hi.

Kutassi ur figyel a kártyát. A fekete csuszta, a szőke tovább löki, a vörös fölkapja: aztán hi ismét s végre behuza a bankot.

— Hölgyeim, miféle játék ez? — kérde Kutassi.

— Mi, mi az? — Ugranak fel mindannyian.

— Saját szememmel láttam. Ilyen lehetett az előbbi játék is tisztelt barátommal.

— Ez botrány! — Ugrik fel a fekete szemű.

— Bocsánat, az én szavam szent. — Erősíti Kutassi ur.

— Keresni fogom uram! — szólal meg hájánál is sárgább ábrázattal a vörös.

— Ha keresi hölgyem, akkor is nálam teheti, mert én magyar kir. titkos rendőr vagyok.

... A kopasztott ur ismét megtollasodott.

Baross Gábor szobra.

— Saját tudósítónktól. —

A kereskedelmi testület tanácskozó termében hélfőn este 6 órakor alakult meg a Baross-szobor bizottság.

A fővárosi társaság kiválóbbjai közül mintegy negyvenen, orsz. képviselők, nagykereskedők és nagyiparosok, szerkesztők és az ügy iránt érdeklődők jöttek össze Hegedüs Sándor orsz. képviselő meghívására, hogy a Baross-szobor ügyében megindult mozgalmat szervezzék.

Hegedüs Sándor röviden ismertette az ösz-szejövetel célját és fölszólította a jelenlévőket, hogy válaszzanak elnököt. Brázay Kálmán a

mozgalom eddigi vezetőjét Podmaniczky Frigyes bárót ajánlotta elnökül, alelnöknek pedig Wahrenmann Mórt, mire Hegedüs Sándor másodalelnöknek Brázay Kálmánt ajánlotta. Az ajánlást általános helyesítés és eljenzés kísérte, mire az elnök és a két alelnök elfoglalták helyeiket.

Hosszabb eszmecsere fejlődött ki ezután a mozgalom szervezése felett. A vita eredményéből kiemeljük a következőket:

A bizottság, melynek eddig 61 tagja van végleg megalakul, de tagjainak számát 100-ra egészíti ki. A bizottság kimondja, hogy országos mozgalmat indít és fölkéri a budapesti hírlapok szerkesztőit, hogy a választmányba lépjenek be. Ugyaníly célból fölszólítja a nagyobb kereskedelmi és iparvállalatok, valamint pénzügyi intézetek képviselőit is. A védnökség elfogadására Magyarország herceprímását kéri fel, a felhívás megírására pedig Jókai Mórt. A kamarák győri értekezletét fölszólítja, hogy az ott választandó szobor-bizottság az országos szobor-bizottságba lépjen be. A pénzügyi részre a legnagyobb mérvű mozgalmat indítja meg s a pénzügyi részre a Magyar leszámító és pénzváltó bankot kéri fel. A szobor helyül már most a keleti pályaudvar előtti terület jelöli ki és a térnek e célra való átengedését átiratban kéri a fővárostól. A szoborra nyilvános pályázatot hirdet hazai szobrászaink között.

M.

A győri keresk. és iparkamara felhívására holnap, csütörtökön, f. hó 6-án Győrött tartandó értekezletre lapunk saját külön tudósítót küldött, hogy e nagy fontosságú értekezletről még holnap kimerítő távirati tudósítást hozhassunk.

Az én ideáljaim.

— Nincs hazugság nélkül. —

Hölgyeim és Uraim!

Önöknek még nincs szerencséjük engem ismerhetni, különben is — valljuk meg őszintén — nem nagy szerencse. Sajnálatra méltó a g l e g é n y vagyok.

Tudja a jó isten, mi az oka, de nem volt, nincs s talán nem is lesz feleségem. Nem én voltam, nem én vagyok, nem én leszek az oka.

Az ur még annyi észet sem adott, hogy a kétszer kettőt megtudjam mondani, hogy hány s már akkor szerelmes voltam. Rajongó odaadással szerettem — a kis öcsém dadáját. Tehetek én róla, hogy nem hallgatott meg? Feleségül ment a — kocsisunkhoz.

Kiábrándultam.

Gimnazista koromban többet jártam a lányok, mint a leczkém után. Megtettem, hogy reggeltől délig, déltől estig ott sétáltam eszményképem, imádoztam ablaka alatt. A nyughatatlan- ságot bántott, gyöttrő kínzó volt a tudat, hogy ma ismét nem láthatom. Szép csendesesen, egy alkalmas pillanatban belopóztam az udvarokra... ott találtam a kis kertben... Gyomlált... Akkor én is segitettem neki s more pátrió oda is csattantottam egy csókot az ajakára... Ebben a pillanatban a szörnyen dühös papa termett ott, a lábára rántott — és elnadragolt.

Kiábrándultam!

Akkor, midőn már pelyhedzett az orrom alja s akademikus voltam, még többet törődtem a leányokkal. Szerettem örültem egy pöszke anygalt, örök hűséget esküdtünk egymásnak... Ilyen boldog elégedettségben örömmel távoztam más városba, hová hivatásom vezetett... Két év mulva visszajöttem... frakk... klakk... lakk... Elmegyek, megkérem a kezét és egy kis polyával állít elém...

Asszony lett! Kiábrándultam.

Az isten adott hivatal, volt eszem is hozzá. De ezt inkább a menyekékre pazaroltam... Ha nekem nem volt feleségem, gyönyörködtem a másban... Egyik kollégámnak isteni anygalt adott a sors... Minden eddigi ideálom büje-bája összpontosulva volt benne. Nem csuda, ha egy szép napon megfellekedtem magamról és szereimet vallottam neki... Meghallgatott, de annyi maliczia volt benne, hogy — nyakon ütött.

Na kérem, az egyik ideálom kocsisné lett, a másikért megnadragoltak, a harmadik polyá-
állapne.

fogadott, a negyedik nyakon ütött... hát kell-
ennél zaklatottabb, ábrándos élet?...

Es ráadásul még tovább zaklatnak, hogy mért nem házasodom meg?... Felfogadtam, hogy addig nem, míg engem meg nem kér valaki.

Hölgyeim! Szabad a vásár. Csak tessék... Ki ad többet értem?...

Egy... kettő...
— Ugyan hajdu bácsi tegye le azt a dobot, attól tartok, hogy a harmadikat még rajta m veri el.

Deczebál.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a köszönet számarra nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a köszönetnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8-12-ig. d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár nyitva d. e. 9-11, d. u. 8-4 óra közt; vasárnap és ünnepnap d. e. 10-11 óra közt.

— Közigazgatási bizottsági ülés. Debreczen városi rendes havi közigazgatási bizottsági ülését madélután 4 órakor a városháza nagytanácstermében tartotta meg. Az ülésen, — melyen a szeptember havi jelentések kerültek elbírálás alá — gróf D e g e n f e l d József főispán elnökölt.

— Nagy hajtó vadászat a guthi erdőben. A guthi vadásztársaság tegnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytanácstermében gyűlére jött össze, melyet B e s z l e r Lajos városi tanácsnok elnök, vezetett. A vadásztársulat egyhang-
lag elhatározta, hogy november 6-án és 7-én különösen farkasra és vaddisznóra hajtó vadászatot rendez. A vadászatot részt venni óhajtó társulati tagok november 5-én délben indulnak el s még akkor nap délután fogolyra vadásznak. A guthi vadásztársaság e nagyobb szabású hajtóvadászata iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— Pénztár vizsgálat a városházán. A városházán tegnap délután pénztár vizsgálat vette kezdetét. Elsőnek a gyámpénztár megvizsgálására került a sor, amelyet ma egész délelőtt is folytatott a vizsgálatra küldött bizottság. Ennek tagjai: V é r t e s s y István főjegyző elnökle-
alatt, A b r a h á m László tisztifőügyész, S t e i n f e l d Antal bizottsági tag. A számvevőség részéről pedig: M e d g y e s s y Lajos.

— Felmondás a szinigazgatónak. A szin-
ügyi bizottság tegnapi ülésében hozott s általunk is regisztrált határozat, holnap, csütörtökön a városi tanács ülés elé kerül, amely a döntő határozatot hozza meg. Éppen ezért városszerte kiváló érdeklődéssel néznek a tanács határozata elé.

— Wolafka Nándor utódja. Mióta debreczeni plébánosá W o l a f k a Nándor nevezetett ki azóta úgy vagyunk vele, hogy érdeklődésünk tárgya lett még az utódja is. Érdekesek azok a kombinációk, melyek a W o l a f k a osztály-tanácsosi áliására történnek. A vallás és közoktatásügyi minisztériumban W o l a f k a Nándor távozása folytán megüresedett, osztálytanácsosi állásra jelöltül képviselői körökben Mezey Ferencz szakoccai prépostot és volt országgyűlési képviselőt is em egetik. Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, W o l a f k a még e hó folyamán Debreczenbe jön állását elfoglalni.

— Fertőtlenítő szoba Debreczenben. A városi hatóság úgy intézkedett, hogy a kolera kór-
házban egy fertőtlenítő szoba állíttassék fel, a hol a táviratilag megrendelt desinfektort is elhelyezik. Ebben a szobában desinfi-
czi-
álják meg azokat az embereket, kik a kolera betegekkel bannak, valamint a hírlaptudósítókat és hatósági közegeket is. Nagyon természetesen ezt csak abban az esetben cselekszik meg, ha — ne adja az Isten — a kolera járvány nálunk is fel-

— A hatóság kolera elleni intézkedései.

Debreczen város tanácsa kibocsátotta a lakosságot komolyan érdeklő utasításait és intézkedéseit tárgyaló hirdetését, melyre a kolerajárvány szolgáltatott indító okot. A közönség ezt még csak holnap kapja meg, de mi sietünk közölni már csak azért is, hogy a közönség megszivlelje. Hiábavaló volna minden intézkedés, ha a közönség vállvetve a hatósággal nem igyekeznék oda, hogy az óvintézkedésekkel a járvány fellépését meggátolja. A hirdetés különben így szól: Budapest fő- és székvárosban hivatalosan megállapított kolera-esetek merülvén fel, a városi tanács kötelességének tartja, hogy a már városunkat is közelről fenyegető kolera-veszély elhárítására a szükséges hatósági és egyéni óvintézkedések a legnagyobb kiterjedésben, teljes szigorral, azonnal fogantatva vétesse. A városi hatóság, áthatva feladatának fontosságától, a fenyegető kolera-veszély elhárítására és kolera-járvány eseteire ugyan minden intézkedést megtett és megtesz, azonban ezeknek elegendő sikere csak úgy leend, ha a lakosság a közegészség érdekében tett óvintézkedéseket saját érdekében a maga részéről is teljes erővel előmozdítja. A városi hatóság ugyanis főgondot fordít az udvarok és utcák tisztántartására, a vásári rendesség szigorú foganatosítására, továbbá az árnyékszék, szemétdöngörök és csatorna-szemek fertőtlenítésére.

A köztisztaság ellenőrzésére kerületenként köztisztaságra ügyelők alkalmaztatnak, a fertőztetelenség pedig az egész városban, tehát minden háznál, a rendőrfőkapitányság által felfogadandó és felügyelete alatt álló napszámosokkal végzetetik, a fertőtlenítés költségeinek a háztulajdonosok által leendő utólagos megtérítése mellett. A közönség figyelmébe ajánlatik, hogy szigorú mértékletességet kövessen ételben és italban. Nehezen emészthető ételek, melyek gyomor vagy bélhurutot okozhatnak, kerültesse. Italul forralt és aztán elzárt edénybe kihűtött víz, természetes savanyú vizek, jó minőségű fehér- vagy vörösbort használhatók. A ki emésztési zavarában szenved, jól teszi, ha evés után 5-10 csepp hígított sósavat vesz be egy negyed pohár vízben, kevés cognac is használható. Evés előtt mindig mossuk meg kezeinket és 5%-os carbollal vagy 1:5000 sublimát oldattal fertőtlenítsük. Fel kell forralni a mosdó és fürdővizet, és általában azt a vizet, a mely testünkkel érintkezésbe jön. A lakások tisztán tartandók, naponként többször szellőztetendők. Az udvar naponként felseprendő, tócsák betömendők, a szemét és trágya pedig az erre kijelölt városon kívüli helyekre haladék nélkül kihordandó. — A testnek kimerülését és meghűlését kerülni kell.

Kolera járvány esetén kerülje mindenképpen, a ki csak teheti azon házakat, hol kolera beteg van. A kit pedig vagy hivatása vagy kötelessége arra kényszerít, hogy kolera beteggel érintkezze, az abban a szobában ne egyék, ne igyék és ne dohányozzék, szóval lehetőleg kerülje azt, hogy kezét szájjával érintkezésbe hozza. A kolera betegektől származó ürülék, hányadék és váladék azonnal 5%-os carbollal oldattal fertőtlenítenendő, a kolera betegek által használt minden ág és ruhamegőve vagy megőveendő, vagy 5%-os carbollal oldattal kimosandók illetve fertőtlenítenendők. Mindthogy tapasztalás szerint a kolera járvány kiterjedését, gyakori hasmenések előzik meg, melyek ha figyelembe nem vétetnek a kolera járvány kiterjedését mozdítják elő, a közönség figyelmébe, hogy bármely csekélynek látszó hasmenés azonnal orvosoltassék és a nyert orvosi utasítások pontosan teljesítesse. Ha kolerajárvány alkalmával valaki hasmenésbe esik, addig is míg a meghívott orvos hozzá érkezik, feküdjék le és takarja be magát meleg takaróval. Ha a beteg nem hány, adjanak neki meleg bodzavirág vagy fodormenta forrázatot, ha pedig hányás is van jelen, akkor meleg italk helyett jégdarabkákat adandók. — Figyelmeztetik a közönséget, hogy a kolera betegek gyógykezelésénél utabban alkalmazásban levő és hathatósan bizonyult végbélbeöntésekhez a szükséges beöntési készülékkel — két liternyi irrigátorral — lássák el házukat és az orvos megérkezéig tiszta edényben legalább négy liternyi vizet forraljanak fel. A kolera-gyanus betegüléseknél azonnali bejelentésére, az orvosok, családok, vendéglősök, közlekedési és gyári vállalatok tulajdonosai, szóval az egész közönség büntetés terhe alatt, ismételve figyelmeztetnek. Végre megjegyeztetik, hogy azon kolera betegek, kik a háznál teljesen el nem különíthetők, a már ké-

szen levő és teljesen felszerelt kolerakórházba vitetnek; a kolera betegek szállításáról, a szállításra szolgáló betegszállító kocsikon és hordágyakon, minden időben, tehát úgy nappal mint éjjel a rendőrfőkapitányság gondoskodik; a jég, orvosi rendelvényre a városi közkórház jégverméből szolgáltatják ki, a gyakorló orvosok pedig felhatalmaztatnak, hogy kolera-gyanus vagy hasmenés esetében, a gyógyszerért fizetni nem tudó egyének részére bármelyik gyógytárból a város költségére gyógyszereket rendelhetnek, mely esetben a vényre, az illető beteg neve, lakása feljegyzendő és e kitétel használandó „kolera-gyanus eset miatt” kiadandó.

— **Eről és tapintat.** Nem okoljuk érette a kapitányságot, melynek kerületébe tartozik a Zöldfa-utca, hanem azt a rendőrt, a ki részes abban a gyalázatos, vérlázító brutalitásban, melyet egy vad ember állatias dühében egy védtelen, szerencsétlen nyavalyatörős ember ellenében elkövetett. Tegnap este 8 és 9 óra között a Zöldfa utcán levő tánczolonok egyikéből, — hol különben, nem tudjuk: a rendőrség tudtával-e, vagy a nélkül, a nyílt udvaron egész éjjelen keresztül zajos muzsikaszó mellett szoktak mulatni, egy szerencsétlen epileptikus ember tamolygott ki kissé jókedvű állapotban. Valószínű, hogy véletlenül, dülöngözése közben, akaratlanul beütötte az ugyanazon utcán lakó Pataki nevű bérkocsis házában az utcára szolgáló ablakát. Erre Pataki kirohant és úgy elverte azt a szabólegényt, hogy ez lerogyott és epileptikus rohamot vett rajta erőt. De ez a vadállati dühvel verekedő Patakinak nem volt elég; a tehetetlenül a földön fetrengő szerencsétlent rugdalta, verte, — sőt kötelet hozott ki a házból és a földön fekvő szabósegéd nyakára hurkolt. — A zajra a szomszédok összesereglettek és mialatt megbotránkozásukat fejezték ki eme kvalifikálatlan brutalitás fölött, igyekeztek kiszabadítani a dühöngő körmei közül az áldozatot. Rendőr az egész hosszú idő alatt, dacára, hogy Pataki és a szomszédok nagy zajt ütöttek, — nem volt látható. Nem tudjuk honnan, talán valamelyik korezmából előtamolygott nagy nehezen egy rendőr, — kinek szolgálati öve és számmelzése nem volt — és dacára a szomszédok fölvilágosításainak, fölírattotta a földről a közben magához tért szabósegédet és maga előtt taszigálta a III. kerületi kapitánysághoz, melynek hatáskörében a Zöldfa-utca fekszik. Nagyon jellemző, hogy mikor a szomszédok elmondták, hogy ezt a beteg embert Pataki kötéllal kötözte meg, a rendőr így nyilatkozott: „Agyon kellett volna fojtani a kutyát, az...”. Itt visszaadhatlan kifejezésekkel káromkodott. Így történt ez nemes Debreczen városában. — A rendőrfőkapitány ur ismert erélyéhez apellálunk: tessék vizsgálatot indítani és büntetni azt, a ki vétkes. Tekintélyes helybeli uri emberek látták ezt a vérlázító esetet és voltak föltünni a rendőrtromba nyilatkozatának. A leglátározottabban követeljük, hogy azt a rendőrt, kinek kitételéről a főkapitány urnak a III. ker. alkapitányság lesz szives referálni, bocsássák el szolgálatából. Nem érdelem meg, hogy azt a szép egyenruhát viselje és elcsúfítsa a rendőr-legénységi kart.

— **A jogász segélyző egyesület** tegnap este 6 órakor tartotta alakuló közgyűlését Dr. Ozori István felügyelő tanár vezetése alatt. Elnökké egyhangulag Kovács József 4. e. jh. választott meg. A tisztikar többi tagjai: főjegyző Szabó Lajos 3. é. jh., penztárnok Csáth Sándor 1. é. jh., ellenőr Szabó Emil 3. é. jh., könyvtárnok Korpádi Zoltán 2. é. jh. Választmányi tagok a 4. évről nem választottak; a 3-ad évről Adorján Elek és Szentpéteri Ferenc; a 2-od évről Oláh Antal, Szász Gerő; az első évről Hermannovszky Emil választottak meg. Ezután Halász Lajos 3. é. jh. indítványára Dr. Karcsa István akadémiai tanárt, ki az egyesületnek éveken keresztül felügyelő tanárja volt és az egye-

sület fenntartása és megszilárdítása körül elévülhetlen érdemeket szerzett, az egyesület dísztagjává választotta s érdemeit jegyzőkönyvileg méltatja. Kovács József 4. é. jh. ezután elnöki állásáról leköszönt, így tehát újból lesz elnök választás.

— **Egészségügyi vizsgálat a kollegiumban.** Tegnap délután a főiskolai egészségügyi bizottság a lakoszobákat megvizsgálta. A bizottság tagjai: Dr. Erdős József rektorprofesszor, Dr. Török József főiskolai orvos, Tüdős János gimnásiumi igazgató, Rózsa Sándor kollégiumi háznagy, mindent rendben találtak. — **A kollégiumi árnyékszékeket is??**

— **Megváltozott az idő.** Néhány nappal ezelőtt még olyan forróság, olyan tikkasztó meleg ellen panaszkodtak az emberek, hogy az ember igazán óhajtott egy kicsit hűvösebb időjárást. Egyszerre, csaknem váratlanul megfordult az idő s ime nemcsak este, de korán reggel, sőt csaknem a déli órákig hűvös levegő hozta meg a változatosságot. Valóban furcsák az emberek, ime most már az a baj, hogy ennyire lehült az idő. Ámbátor az emberek mindég az ellenkezőjét szeretnék az időjárásnak.

— **A hatósági fertőtlenítők és felügyelők.** Holnap reggeltől kezdve készenlétben lesznek mindazok, kiket a hatóság a kolera járvány esetleges fellépésére egy, vagy más intézkedésre, szolgálatra, vagy segélyre kirendelt. A hatósági fertőtlenítők és felügyelők már ma megkezdették működésüket. Figyelmeztetjük a lakosságot, hogy minden kerületben két hatósági fertőtlenítő és két felügyelő teljesíti a szolgálatot, akik ez szerint tizenkettőn vannak. A felügyelők saját kerületi részükben házról-házra járnak s arra ügyelnek fel, hogy mindenütt tisztaság legyen, a fertőtlenítők zedig mindenfelé, ahol csak szükségét látják, a dezinficiálást végzik.

— **Emberölés a kenyér miatt.** A lapunkban tegnap jelzett, Nagy Gábor és Bunya Mihály ellen rablás, emberölés és több rendbeli egyéb büntettek miatti bűnyűben a végtárgyalás ma megtartott. — A bíróság tagjai Mócsi elnököl. Konrád és Bay bírálóból állott. A vádat Dr. Dicsőffy S. A védelmet Dr. Hartstein Lajos képviselte. A bizonyítási eljárás befejeztetvén, az ügyész a vádat fenntartva Bunya ellen rablás, emberölés és több rendbeli lopás büntette és vétsége miatt kért ítéletet. A részletes vád előterjesztésre, mely mint minden alkalommal Dr. Dicsőffy roppant ügyösmerete és hivatása iránti buzgóságáról tesz tanúságot. Dr. Hartstein védő hasonló részletességgel érvelt és különösen a rablással párosult emberölésbeni részesség vádjá alól kérte felmenteni védenését. A törvényszék a védelem által hangsúlyozottak alapján vádlottat a rablásban — és emberölésbeni részesség vádjá alól felmentette és az egyéb büntetendő cselekmények anyagi halmazata, illetve kettős orgazdaság és két rendbeli lopás büntette és lopás vétségének fennforgásának megállapításával 4 évi fegyházát mondott — melyből 1 évet a vizsgálati fogságból betudott — ki vádlótra. Vádlott és védő belenyugodtak. Ügyész vádlott terhére felebbezett.

— **A bösözrményiek baja.** A hangulatot mely Bösözrményben, az ottani takarékpénztárnál történt sikkasztás óta, a takarékpénztári igazgatóság iránt uralkodik, nagyon jellemzően következőleg írja le a „H.-Bösözrmény és vidéke” legutóbbi számában: Napirenden vannak a rendkívüli takarékpénztári közgyűlések. Az igazgatóság salvalni akarván magát minden felelősség alól, egyremásra nyújtja be jelentéseit a takarékpénztári közgyűléshez, mely azokat egyszerűen tudomásul veszi. Az eddigi takarékpénztári közgyűléseken megtartott az objectív tárgyalási modor, minden szenvedélyesség nélkül folytak a tanácskozások. A legutóbbi takarékpénztári közgyűlésen azonban egy közgyűlési tag elég tapintatlanul és tendenciózusan az antisemita párt tagjaira akarta tolni kizárólag a felelősséget, a mi nem maradt visszhatás nélkül, s olyan vihart idézett elő, a milyennek rég nem voltunk tanúi a városi közgyűléseken. Talán ez okozta azt, hogy harmadfel órai vita után sem ment a közgyűlés egyébre, minthogy elhatározta, hogy az igazgatóság jelentését tárgyalni fogja. U. Szabó Mihály városi képviselő mindjárt a gyűlés elején azon indítványt tette, hogy miután az igazgató választása törvénytelen, az felebbezéssel van megtámadva, s a megyegyűlés kizárólag is

1892/261
3-4 lap a hely. híj

(szept. 26-án) tárgyalni jogja a választást, halusza el a közgyűlés a jelentés tárgyalását arra az időre, a midőn a megyegyűlés határozni fog a választás felett. Ezen indítványhoz többen pro et contra hozzászóltak, végre délután egynegyed 2 órakor a közgyűlés a tárgyalás megtartását rendelte el, tekintve azonban, hogy az idő előhaladt, a gyűlés elnapolta. Erdekes epizódja is volt ezen közgyűlésnek. — Azon tendenciozusan oda dobott vadrá, mintha az antisemiták volnának okai minden bajnak, többen azon viszonvádat emelték a mostani ivazgatóság ellen, hogy súlyos mulasztást követett el akkor, mikor az egyedüli bűnös vagyonára elmulasztotta idejében kieszközölni a zárlatot, mert mint mondták, csak a közgyűlés előtt is 3 nappal több rendbeli értékes ingatlanai vétettek foglalás alá a volt könyvvezetőnek magánhitelzői által; nagyértékű ingóságai pedig elfogatása után hetekkel hurczoltattak szét lakásáról.

— **Jegyzőválasztás.** H. Hadházon f. hó 2-án Sina János lett a város képviselő-testülete által főjegyzővé megválasztva.

— **Törvényszéki tárgyalások.** A debreczeni kir. törvényszék, mint bünyenyítő bíróság előtt e héten a következő bűnyyekben tartanak végtárgyalást: október 6-án, csütörtökön Berkesz István súlyos testi sértés miatt. (Tárgyalás után ítélethirdetések.) — október 7-én pénteken: Baláji Elek ellen gondallanságból okozott ember ölés vétsége. — Varga Gáborné Fejlesztés Jélianna ellen csalás miatt. — Szokolay Zsuzsanna s társa ellen lopás. Lánlai János ellen lopás miatt.

— **A bejelentési hivatal** szeptember hónap működéséről a r. főkapitányhoz beérkezett jelentés szerint városunkban a nevezett hónap alatt 5016 lakás változás lett bejelentve. Az állandó lakással bírók 1488 esetben változtattak lakást, cseléd változás 2030 esetben történt. — Idegen 1492 fordult meg városunkban. — Szóbeli választ a hivatal 2178 esetben adott, legtöbbször hivatalok részére. A közönség köréből egyuttal csak 318 esetben kértek felvilágosítást. A posta 691 levélre kért helyesbítő czimet. — Kiadott a hivatal ez évben 547 cselédkönyvet, 89 ideiglenes igazolványt, 62 igazolási jegyet és 16 külföldi utlevelet. — Iktatójába eddig beérkezett 1426 ügydarab, mely mind elintézés alatt.

— **Jogász ismerkedési estély.** Tegnap este tartották a joghallgatók ismerkedési estélyöket a Bika éttermében, hol az akadémiai tanárok közül Dr. Erdős József rector, Dr. Ozori István, Dr. Öreg János és Géresi Kálmán is megjelentek. A felköszöntök sorát Szűcs Géza 3. é. jh. nyitotta meg, ki a tanári kart élte. Dr. Erdős József rector professor a joghallgatókra, Gyálókai Sándor 2. é. jh. Dr. Erdősre, Kovács Gyula 4. é. jh. Dr. Ozorira, Dr. Ozori István tanár a testületi szellemre és az ifjúság közti összetartásra, Kun Béla Géresire üritették poharokat. Géresi Kálmán ak. tanár a messziről dunántúrról és Erdélyből ide jövő ifjakat élte, s a dunántuliak nevében Varga Lajos 2. é. jh., az erdélyiek nevében Szász Gerő 2. é. jh. és Pildnek 4. é. jh. válaszoltak. Felköszöntőt mondtak még Dóczy Emil 2. é. jh. Dr. Öregre, Adorján Elek 3. é. jh. a távollevő tanárookra. Az estély a késő éjjeli órákban ért véget s a jelen voltak emelkedett hangulatban oszlottak szét.

— **Szegény ember szándékát** boldog Isten bírja, — mondja a közmondás. Hejh, de szegény embernek szomorú dolog a közmondás igazságában keresni megnyugvást. Jön a tél, előhírnöke a hűvös ősz már beköszöntött. Nagy gondot ad a szegény embernek, hogy lesz-e befűteni valója. Szegény naiv emberek, hát hiszen modern világot élünk, az adóhivatalnál folyik az aknamunka, az majd befűtnektek.

— **Eljegyzés.** Fischbein Ignác hajdu-szoboszlói terménykereskedő a napokban jegyezte el Nagyváradon Deutsch Izidor ottani lakos leányát: Szerénát.

— **A kistemplom órája.** A figyelmes szemlélő észre vehette, hogy a kis templom tornyán valamennyi óra egy teljes órával többet mutat, mint a mennyi tényleg van. Így van ez már egy hét óta, a nélkül, hogy az órákat, illetve annak mutatóját megigazítanák. A harangozó reggel harangozza ugyan a nyolcz órákat, de akkor a toronyórája kilenchez mutat. Délután mikor a két órákat harangozza ép-

pen a hármason áll a mutató. Ugy látszik nagyon kevés gond van az idő zónaszerinti pontos betartására. Ha már úgy kell lenni több figyelmet érdemelne a közönség, mert a jelenleg is kommentált körülmény nagyon könnyen félrevezetheti a közönséget.

— **Egy debreczeni szállodába** angol uri ember érkezett és mindjárt angolul is szólott a pinczérhez, de az nem értette meg. Erre az angol tört németiséggel fakad ki:

— Hiszen az van kiírva az ajtón, hogy angolul, olaszul, és francziául is beszélnek.

A szobapinczér erre a legnagyobb flegmával felel:

— Beszélnek is kérem néha — de a vendégek.

— **Gyilkos násznép.** Hogy az ember életének egyik percében sincs biztosítva a halál ellen, mutatja az alábbi szomorú eset. Vas Albert berek-böszörményi gépész két urasági szekérral tegnapi este Nagyváradról hazafelé menet a gyiresi csárda mellett lovait kissé megpihentetni megállott. Ott áldogálása közben egy oláh lakadalmas menet vonult el a csárda előtt. Hogy a jókedv és a szokásos tréfálkozások a nászmenetnél nem hiányoztak, ez önként érthető. A viglegények duhajkodása Vas Albertnek néhány mosolyt csal ajkára, mit az oláhok gunyolódásnak vélvén, kocsijokról leszállottak s a gépészt felelősségre vonták. Ebből szóváltás kerekedett s Vas Albert két legényt arczul vágott. Erre az egész menet legényei összegyűltek és a szerencsétlen gépészt botokkal annyira elverték, hogy sebeiben még azon éjjel kiszenvedett. A böszörményi előjáróság jelentését a kir. törvényszékhez megtette s a vizsgálat folyamatban van.

— **Halálozás.** Fábrián Lajos Mór kereskedelmi akad. tanár 10 hónapos kis leánykája Anna, agyőrcs roham következtében szerdán délelőtti 11 $\frac{1}{2}$ órakor elhunyt, mely szomorú esetről az ismerősök ez uton értesítettek.

— **Kereskedelmi esti szaktanfolyam.** A felnőttek számára évenként rendeztetni szokott esti tanfolyamot kereskedelmi akadémiánk f. hó 15-én nyitja meg, a rendes előadások pedig 18-án kezdődnek. Előadottnak a kereskedelem isme s levelezés, kereskedelmi számtan s könyvvitel tan heti 8 órában, még pedig kedden, szerdán, pénteken és szombaton esti 8—10 órákban. A tanfolyam husvétig tart s befejezte után hallgatói szakvizsgálatra bocsájtatnak. A tandíj 20 frt. s beiratkozások egy összegben fizetendő. Jelentkezőket f. hó 15-éig vesz föl az igazgatóság.

— **Párbajozó hölgyek.** Tegnap délelőtti elegáns toillettek tarkalottak s finom orgona parfüme illata terjengett a járásbírósg folyosóján. Több urhölgy volt a panaszos és vádolt egyaránt. Az urhölgyek egy házban laktak és „nagygalétozták” egymást alaposan; sőt megtörtént az is, hogy egy ur a szomszédsági nyájaskodások közepette könnyű testi sértést kapott arczán. Ily formán több rendbeli becsületsértés, rágalmazás és egy könnyű testi sértés esete forgott fön.

A bíró igyekezett a hölgyeket kibékíteni s egy jó óras beszéd után sikerült is volna az ügyet kölcsönös bocsánatkéréseknek jegyzőkönyvbe vétele után békés uton elintézni, ha egyszer csak közbe nem vág az ur, a ki az arczán könnyű testi sértést kapott.

— De kérem bíró ur, én a magam részéről nem békülök. Ott van az orvosi bizonyítványban, hogy én X-né ó nagysága férjétől könnyű testi sértésben részesültem. Ezt nem lehet oly könnyen elengedni. Ragaszkodom ahhoz, hogy X. ur megbüntettessék.

Erre Y. ur így válaszolt:

— Nem tudom bíró ur, hogy X. urral verkedési érintkezésbe keveredtem; hanem azt igen is tagadom, hogy rajta az orvosi látletben feltüntetett könnyű testisértést én követtem volna el.

— ? ?

— Mert a dolog úgy áll, kérem alássan, hogy Y. urat voltaképp az nap nem én hanem a mint rögtön tanukkal fogom igazolni, — a saját felesége verte meg.

Y. ur (sápadtan) kibékülök.

— **Tűz.** Hajdu-Vámos-Pércsen, mint ottani levelezőnk írja, hétfőn reggel négy órakor tűz ütött ki, melynek egy ház esett áldozatul. A helységben szélteben beszélük, hogy a tüzeset gyújtogatásból eredt; — a szolgabírósg vizsgálatot indított ez ügyben és a csendőrség

már nyomában van a gyújtogatónak. Bővebb részleteket tudósítók, nehogy a vizsgálat meg-hiusíttassék, nem jelezhet.

— **Szőlőtulajdonosok figyelmébe.** A rendőrfőkapitányhoz érkezett tudósítás szerint a Biharvármegye területén lévő szőlőkben a szüretelés ez év és hó 17. és következő napjain tartatik meg. A mennyiben pedig ezen a vidéken tulnyomó részben debreczeni lakosok a szőlőtulajdonosok, a főkapitánysg fenti értesítését ez uton óhajtja a közönség tudomására juttatni.

— **Tűzek Berettyó-Ujaluban.** Vasárnap két és fél órakor Sz. Balogh Zsuzsanna házának udvarán meggyuladt egy kis kazal szalma. A szalma pörnyéjét főkapta a szél és Weiszberger göréja egyszerre lángtengerben állott. Még néhány perc és a Weiszberger ház melléképületei tüzet fogtak. Az égő házrészek megmentéséről szó sem lehetett, csak a lokalizálásról, melynek a tűzoltók nagy sikerrel megfeleltek. A padláson bolti anyagok voltak főlhalmozva, melyek pár pillanat alatt elenyésztek. A tűzoltók rendkívüli megfeszítéssel dolgoztak s csak úgy sikerült a Weiszberger házat részben megmenteni. A tűzoltók főleg a közelben levő zsidótemplom védelmével foglalkoztak. Külön meg kell dicsérnem Nagy Gábert, ki a maga kis kezi fecskendőjével nagy buzgalommal és nem kis eredménnyel működött. A kárt még nem tudják. A mentések munkája a késő éjjeli órákig eltartott. Nem kevés izgalmat okozott egy regényes hír, mely szerint az égő épületek egyikében egy beteg asszony fekszik, a kit minden baj nélkül ki is mentettek. — Ugyancsak vasárnap Adler Jenő téglagyári telepen is tűz tört ki. Fekete Mihály kocsis gondatlansága, ki az istállóban pipált, okozta a tüzet. A kár jelentéktelen.

— **Uj pénzügyigazgatóság.** A minisztertanács határozatához képest a pénzügyminiszter uj pénzügyigazgatóságot szándékozik a jövő év folyamán felállítani az eddig a nagykarolyi pénzügyigazgatóság működési köréhez tartozott Szilágyvármegye területén, Zilah városban való székhelyvel. Ennek folytán szükségessé fog válni a pénzügyigazgatóság létszámának szaporítása is egy pénzügyigazgató helylettel, első osztályu titkárral, egy másodosztályu titkárral, egy másodosztályu számtanácsosi állással.

x **Tartós gyógsiker.** Fájdalmas csuznál, a derék-, testrészek és a forgó köszvényes bántalmainál a „Moll féle francia borszesz és sóval való dörzsölés” sikerrel használtatik. Egy üveg ára 90 kr. Szétküldés naponként utánvételel Moll A. gyógszerész, cs. és k. udv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógszertárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ö gyári jelvényével és aláírásával. 6.

Színház.

Debreczen, okt. 5

Eleven ördög.

— Örley Flóra első föllépte. —

(K.) Csodálatos, de azért természetes, hogy az operett-dívák a vidéken előszeretettel játszak Konti operettjei nadragos legénykéinek szerepeit. Természetesnek találjuk azért, mert ezek a szerepek nagyon alkalmasak arra, hogy a primadonnák univerzális képességeiket bemutathassák. Bőséges alkalmuk van egy a triviális kuplékban, mint a nemesebb műdalokban ragyogtatni hangjukat, de egyszersmind elég alkalmuk kínálkozik arra, hogy játékbeli rutinjukkal elragadják a közönséget, no, már azok, a kiknek erre képesség adaték. Azután arra is van mód, hogy a melyik tud, tetszetős külsőt mutasson. Mondjuk ki őszintén, hogy Örley Flóra mindenből tudott adni valamit. Legkevesebbet hangban, de ez nem baj. Külföldön az operett-muzsa tisztelői nem is kívánnak hangot az énekesnőöi, a kor ízlését teljesen kielégíti a sikkes játék is. És ebben Örley Flóra valóságos mester. — Kifejezőn, diszkrét pikantiával játszott a könnyelmű vicomte-ot, mindvégig izlésesen. A többi szereplők az összjátékot nem rontották, de nem is tüntek ki. Az egész előadás amolyan tuczat-operett est jellegét hordta magán, minden különösen kiemelhető részlet nélkülözve. Ha csak azt nem említhetjük, hogy a karmesteri vezénylő-pálcza, a zenekar és különösen az első felvonásbeli terceltben a partnerek éneke nem voltak egyetér-

1892/261

3-4. lap a hely. b.

ésben egymással egy pár taktuson keresztül — kétszer is egymásután. — Közönség nem nagy számmal volt és ez is hidegen viselkedett; csak a 2-ik felvonásbeli indulót ismételtette meg kissé élénkebb tapssal.

* **Színházi hírek.** A Bagdadi hercegnő, Dumas színműve kerül ma színre, Szilágyi Berta, az új hősnő bemutatónak felléptével. — Thermidor-ból, Sardounak ezen nagyszabású drámájából szorgalmasan folynak a próbák. A rendezőség különösen nagy súlyt fektet a darabokban nagy szerepet játszó csoport jelenetekre és az azokban játszó segéd-személyzetet különös gonddal instruálja. Az előadásban részt vesz az összes személyzet.

— **A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése október 5-én:**
(Távirati tudósítás. Érk. 4 óra — p.)
a = borus, **d** = jelentékeny csapadék nélkül, **g** = enyhe.

Legujabb.

A kolera Budapesten.

Az üllőiuti barakkkórházba hétfőn éjfél 12 órától, kedd éjfél 12 óráig összesen 34 kolera-gyanus beteget szállítottak be, miáltal a betegek létszáma meghaladta a hetvenet. Ugyanezen idő lefolyása alatt 12 haláleset történt.

A budai barakkban jelenleg mindössze három kolera-beteget ápolnak.

A kolera-betegek elhelyezésére ez idő szerint teljesen fölszerelve 240 ágy áll rendelkezésre: ebből 45 van már használatban. Haberheuer János tanácsos intézkedett, hogy a régi barakkban is újabb ágyak rendeztessenek be, tegnap pedig hozzáfogtak az új barakk építéséhez.

Ma délig a budapesti helyőrség közös hadseregbeli csapatai közt egyetlen egy koleraeset sem fordult elő. A 16. számú helyőrségi kórházban az 1-ső honvédhuszárezred 1. századának egy közhuszára, Ámer Ferencz van, mint kolera-gyanus katonaoorvosi kezelés alatt. Az eset valószínűleg nem kolera, de az elrendelt bakteriologiai vizsgálat még nincs befejezve.

Az aradi közegészségügyi bizottság ülésén a kolera-járvánnyal szemben — mint nekünk sürgönyzik — rendkívüli intézkedések foganatosítottak. Polgárokból utcánként egészségügyi felügyelők lesznek felkérve. A Budapestről érkező vonatok dezinficiáltatnak. Népkönyha felállításán fáradoznak. **Hát Debreczenben?**

A német távlovaglók Bécsben.

Bécs, okt. 4. Az első német távlovaglók ma este érkeztek meg; ámbár csak délutánra jelezték az első lovasok megérkezését, mégis már délelőtt óriási közönség özönlött Florisdorfba és 3-4 óra tájban sok ezrenyi tömeg állotta körül a florisdorfi végállomást; számos katonatiszt, polgári egyén s különösen sok sportkedvelő várta türelmetlenül a német lovasok megérkezését; azonban már sötét volt, mikor az első lovas megérkezett. Ez az első lovas Frigyes Lipót porosz herceg volt, ki 7 óra 45 perczkor jutott el a célhoz. Kevéssel utóbb megérkezett hadsegéde: Heyl hadnagy.

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Kendelési gazdálkodó Szatmár, — Dr. Koos és neje Sz-Mihály, — Opetz kereskedő Bpest, — Fekete S. kereskedő Kecskemét, — Kálnai utazó Bpest, — Tirman kereskedő Bpest, — Ujhelyi Sándor főszolgabíró Zólyom — Goldriher utazó Bpest, — Engländer birtokos Álmosd — Fleischneider kereskedő Bpest, — Warman kereskedő Bécs, —

Angolkirálynő szálloda.

Bernát József P-Csiff, — Szukka Elek Szilágy, — Fay Ferencz Bpest, — Freidentfeld Mór Orosháza — Veis Miklós M-Szalka, — Klein Mór Tunyog, —

„Frehnerszálloda.”

David György Budapest, — Hirsch utazó Bécs, — Wimmer Zoltán E-örös, — Weisz utazó Bpest, — Brül Madaras — Podvenitz utazó Bpest, — Weinberger Ignác Várad, — Lippe Nádudvar — Friedman Berecske —

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 5. szám. I. Kis bérlet 5. szám.
Páratlan. Páratlan.
Szerdán 1892. október hó 5-én.

A bagdadi hercegnő.

SZEMÉLYEK.

Jean de Huyn	—	—	Tompa.
Lionete neje	—	—	Szilágyi Berta.
Raoul, fiuk (hat éves)	—	—	Havi Kósika.
Godler,)	Jean barátai	—
Trevelle,)	—	Balassa
Nourvady, gazdag bankár	—	—	Fenyvessai.
Richard közjegyző	—	—	Peterdi
Rendőrbiztos	—	—	Bac.
Egy angol gouvernante	—	—	Czakó.
Szobaleány	—	—	Kovács Fáni.
Komornok	—	—	Mérei Izabella.
Inas	—	—	Szabó.
Rendőrségi írnok	—	—	Láng.
Első,)	írnok	—
Második,)	írnok	—
			Szebeni.
			Sarlai.
			Némethi.

Holnap esütörtökön 1792. okt. hó 6-án bérlet folyamatosan

Abolondokháza.
Bóházat.
Ezzel:
VIRÁGFAKADÁS.

Nyilt-tér.)*

A „Debreczen“ 1892. szept. 27-én kelt számában Dr. Magoss György városi alügyész ur által a pallag bérletére vonatkozólag közzé tett nyilatkozatban foglalt azon állítás, hogy a szerződést fűrdőbe menetelem előtt én kívántam megkötni illetve aláírni, a valóságnak meg nem felel, mert a szerződést a városi főjegyző ur rendelkezéire irtam alá, mit az bármikor igazolhat.
Hidvéger Mihály.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Amerikai fogász — mint assistens — segédkezéssel kapcsol-leméz nélküli műfogak és rugony nélküli fém-lemézű fogsorok. Tartós czeмент-, ezüst-, és arany-plombok

Operációk érzéketlenítés mellett.

Univ. med. Dr. Tihanyi Sámuel

fogorvosi műterme
Debreczen, N.-Várad-utca 2084. sz. l. e.

Kolera ellenes óvszer

Hirneves orvosok, kolera járvány esetén ivóvíz helyett állandó italul csakis jó

szikvizet

rendelnek.
E célra ajánlom a n. é. közönség figyelmébe az általam **vegytisztá folyékony szén-savval és szűrt vízzel gyártott, helybeli tekintélyes orvosok által megvizsgált és kitűnőnek elismert kénsav mentes**

SZIKVIZEMET.

Megrendelések nevem alatt vásártér [1862. sz. a. intézendők.

Kiváló tisztelettel
Szabó Kálmán
gyógyszerész.

GYENES LAJOS
női divat, pipere- és rövid-árak raktára
Debreczen, főter, városház-épület.
Ajánlja az őszi idényre: ujjonnan érkezett

Női ruhaszöveteket és Gyászkeleméket.
A legujabb RUHADISZEKET.

Jó mosó vellezeket,
Himalay, berliner, selyem kendőket és **ESCHARPOKAT,**
Franzia D. M. C. kötő és himző pamutokat,
Hauschild kötő pamutokat,
Jäger kötő gyapjut. Harisnyákat,
Jäger férfi ing és nadrágokat,

FÉRFI FEHÉRNEMŰEKET és NYAKKENDŐKET,
nagy raktár
SIRKOSZORUKBAN.
Női ruhák elkészítetését saját szöveteimből elvállalom.
Mintákat kívánatra bérmentve küldöm.

